

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

P9_TA(2022)0264

Wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (2021/2251(INI))

(2023/C 32/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 175 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (rozporządzenie w sprawie RRF) ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽²⁾ (rozporządzenie w sprawie warunkowości w zakresie praworządności),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie prawa Parlamentu do informacji na temat bieżącej oceny krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 czerwca 2021 r. dotyczącą opinii Parlamentu w sprawie prowadzonej obecnie przez Komisję i Radę oceny krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 24–25 marca 2022 r., dotyczących m.in. ostatnich wydarzeń związanych z wojną w Ukrainie oraz sankcji UE wobec Rosji i ich stosowania ⁽⁵⁾, a także z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie skutków społecznych i gospodarczych dla UE związanych z rosyjską wojną w Ukrainie – zwiększanie zdolności UE do działania ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie praworządności i ewentualnego zatwierdzenia polskiego krajowego planu odbudowy (RRF) ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2106 z dnia 28 września 2021 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności przez określenie wspólnych wskaźników oraz szczegółowych elementów tabeli wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności ⁽⁸⁾,
- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2105 z dnia 28 września 2021 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności przez określenie metodyki sprawozdawczości w zakresie wydatków socjalnych ⁽⁹⁾,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 20 października 2021 r. dotyczącą rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021 ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 listopada 2021 r. pt. „Roczna analiza zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r.” (COM(2021)0740),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 listopada 2021 r. pt. „Ogólna ocena projektów planów budżetowych na 2022 r.” (COM(2021)0900),

⁽¹⁾ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

⁽²⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 15 z 12.1.2022, s. 184.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 90.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0121.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0219.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0240.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 429 z 1.12.2021, s. 83.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 429 z 1.12.2021, s. 79.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 155 z 30.4.2021, s. 45.

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 24 listopada 2021 r. zatytułowany „Analysis of the euro area economy” [Analiza gospodarki strefy euro], towarzyszący dokumentowi „Recommendation for a Council Recommendation on the economic policy of the euro area” [Zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej strefy euro] (SWD(2021)0362),
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 1 grudnia 2021 r. w sprawie wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając pierwsze sprawozdanie roczne Komisji z wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (COM(2022)0075), opublikowane 1 marca 2022 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji z 8 marca 2022 r. pt. „RePowerEU: wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie” (COM(2022)0108),
 - uwzględniając wspólną analizę Europejskiego Komitetu Regionów i Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR) dotyczącą zaangażowania gmin, miast i regionów w przygotowanie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, a także wyniki ich ukierunkowanych konsultacji z dnia 27 kwietnia 2022 r. zatytułowanych „Wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności: perspektywa władz lokalnych i regionalnych”;
 - uwzględniając swoje rezolucje z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie praworządności i konsekwencji wyroku TSUE ⁽¹²⁾ oraz z dnia 5 maja 2022 r. w sprawie trwających wysłuchań na mocy art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) dotyczących Polski i Węgier ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając tabelę wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności oraz jej analizy tematyczne, a także prezentacje dla Parlamentu ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając zawiadomienie Komisji z 12 lutego 2021 r. zatytułowane „Wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady »nie czyni poważnych szkód« na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności” (C(2021)1054),
 - uwzględniając analizy i briefingi swoich służb ds. analiz na temat RRF ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
 - uwzględniając opinie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Kontroli Budżetowej oraz Komisji Kultury i Edukacji,
 - uwzględniając pisma Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Handlu Międzynarodowego oraz Komisji Spraw Konstytucyjnych,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej i Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0171/2022),
- A. mając na uwadze, że Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) stanowi główny element pakietu stymulacyjnego Next Generation EU (NGEU);
- B. mając na uwadze, że 672,5 mld EUR w formie dotacji i pożyczek udostępnia się na sfinansowanie środków krajowych mających na celu złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19 (zwanej dalej „pandemią”); mając na uwadze, że Parlament początkowo opowiadał się za wyższym udziałem dotacji w RRF;
- C. mając na uwadze, że środki udostępniane w ramach RRF zapewniają wsparcie w kluczowych obszarach polityki, takich jak zielona transformacja, transformacja cyfrowa, spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, odporność instytucjonalna i gotowość na wypadek sytuacji kryzysowej, a także obszar związany z dziećmi i młodzieżą, w tym edukację i umiejętności;

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 97 z 28.2.2022, s. 21.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0074.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0204.

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=pl

⁽¹⁵⁾ <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&firstCameToPage=false>

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

- D. mając na uwadze, że w rezultacie inwazji Rosji na Ukrainę, do której doszło 24 lutego 2022 r., UE nałożyła sankcje gospodarcze na niespotykaną wcześniej skalę; mając na uwadze, że konflikt wywołany przez Rosję doprowadził do sytuacji, w której znaczna liczba obywateli ukraińskich zdecydowała się opuścić terytorium Ukrainy w celu przedostania się na terytorium UE i osiedlenia się na tym terytorium; mając na uwadze, że inwazja militarna spowoduje konsekwencje gospodarcze i społeczne na całym kontynencie europejskim, w szczególności w krajach Europy Wschodniej, także w związku z pilną potrzebą zmniejszenia zależności energetycznej od importowanych paliw kopalnych;
- E. mając na uwadze, że UE ma trudności z dostępem do niektórych kluczowych surowców, co może mieć konsekwencje dla realizacji RRF;
- F. mając na uwadze, że pandemia wywarła niszczący wpływ na sytuację gospodarczą i społeczną ludzi i przedsiębiorstw w Europie; mając na uwadze, że w czasie pandemii gospodarka UE znacznie się skurczyła; mając na uwadze, że przedsiębiorstwa UE, a w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), zostały dotknięte pandemią z negatywnymi skutkami dla wzrostu i konkurencyjności UE, jak również dla ich produktywności i zdolności do tworzenia miejsc pracy; mając na uwadze, że jednolity rynek UE jest główną siłą napędową wzrostu w UE i należy go wzmocnić oraz chronić przed negatywnymi skutkami pandemii, a jednocześnie wspierać inwestycje w badania naukowe i innowacje; mając na uwadze, że w niektórych krajach podczas pandemii ponownie odnotowano ponadprzeciętny wzrost bezrobocia; mając na uwadze, że na wzrost ubóstwa bardziej narażone są kobiety, młodzież, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i duże rodziny; mając na uwadze, że podczas pandemii sektor ochrony zdrowia UE został doprowadzony do granic wytrzymałości, a jego odporność została poddana poważnemu testowi i naruszona; mając na uwadze, że wskaźnik bezrobocia wśród młodzieży jest nadal wyższy niż ogólna stopa bezrobocia; mając na uwadze, że młodzież jest bardziej narażona na ubóstwo i wykluczenie społeczne, a także na znaczne ryzyko w dostępie do wysokiej jakości miejsc pracy;
- G. mając na uwadze nieustanny rozwój umiejętności cyfrowych, a także rozwój umiejętności, które mają potencjał gospodarczy, takich jak umiejętności ekologiczne lub umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, ma kluczowe znaczenie dla konkurencyjnego, zdrowego, sprzyjającego włączeniu społecznemu i ukierunkowanego na przyszłość europejskiego rynku pracy i powinno zapewnić każdemu Europejczykowi dostęp do wysokiej jakości zatrudnienia i możliwości w tej dziedzinie; mając na uwadze, że dotyczy to również kształcenia zawodowego oraz umiejętności zawodowych i życiowych; mając na uwadze, że UE musi przezwyciężyć wszelkie niedopasowanie umiejętności, aby skutecznie wykorzystać swój kapitał ludzki; mając na uwadze, że odpowiednia infrastruktura cyfrowa i szkolenie w zakresie umiejętności cyfrowych powinny być dostępne dla wszystkich, aby uniknąć pogłębiania się występujących wśród poszczególnych osób różnic pod względem umiejętności cyfrowych i zapewnić wszystkim równe szanse w systemie edukacji i na rynku pracy;
- H. mając na uwadze, że aby krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności kwalifikowały się do finansowania, muszą uwzględnić reformy i inwestycje, które wchodzą w zakres sześciu filarów rozporządzenia w sprawie RRF oraz są zgodne z jego ogólnymi i szczegółowymi celami, zasadami horyzontalnymi i 11 kryteriami oceny określonymi w rozporządzeniu w sprawie RRF;
- I. mając na uwadze, że dialog między instytucjami Unii a państwami członkowskimi i przejrzystość w ramach relacji między instytucjami Unii a państwami członkowskimi ma fundamentalne znaczenie dla optymalnego wdrożenia RRF;
- J. mając na uwadze, że Komisja, która ponosi odpowiedzialność za monitorowanie wdrażania RRF, musi regularnie informować Parlament o statusie oceny krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności oraz o tym, w jaki sposób wartości docelowe i kamienie milowe zostały zrealizowane przez państwa członkowskie, uwzględniając ich wkład w postępy na rzecz osiągnięcia celów ekologicznych i cyfrowych; mając na uwadze, że Komisja jest zobowiązana do uwzględniania opinii Parlamentu;
- K. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą ustanowić i utrzymywać solidne systemy kontroli oraz przeprowadzać niezbędne audyty, aby zapewnić ochronę interesów finansowych Unii przez cały cykl życia RRF;
- L. mając na uwadze, że roczne sprawozdania Komisji na temat praworządności służą określeniu wyzwań związanych z praworządnością i pomagają państwom członkowskim w znalezieniu rozwiązań przy wsparciu Komisji i innych państw członkowskich;
- M. mając na uwadze, że w rozporządzeniu każdemu państwu członkowskiemu zapewniono możliwość złożenia uzasadnionego wniosku o zmianę swojego krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności w okresie wdrażania, jeżeli uzasadniają to obiektywne okoliczności;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

N. mając na uwadze, że kontrola demokratyczna i nadzór parlamentarny nad procesem wdrażania RRF jest możliwy wyłącznie przy pełnym zaangażowaniu Parlamentu i braniu pod uwagę wszystkich jego zaleceń na wszystkich etapach, a także mając na uwadze fakt, że Parlament będzie w dalszym ciągu sprawował nadzór nad wdrażaniem RRF;

O. mając na uwadze, że Komisja przedstawi Parlamentowi i Radzie sprawozdanie z przeglądu wdrażania RRF do 31 lipca 2022 r.;

Łagodzenie wpływu kryzysu na sytuację społeczną i gospodarczą

1. podkreśla, że RRF jest bezprecedensowym instrumentem solidarności i fundamentem instrumentu NGEU, który ma obowiązywać do 2026 r. jako główne narzędzie reakcji UE na pandemię, aby przygotować gospodarki UE do stawienia czoła nowym wyzwaniom;

2. przypomina, że reakcja UE na pandemię była zdecydowana, skoordynowana, kompleksowa, terminowa i solidarna, co doprowadziło do szerokiego wykorzystania istniejących instrumentów i wdrożenia dodatkowych instrumentów finansowych; przypomina ponadto, że państwa członkowskie wdrożyły znaczące środki podatkowe w odpowiedzi na pandemię i w celu wsparcia procesu odbudowy (5,2 % produktu krajowego brutto (PKB) w 2021 r. i 2,8 % PKB w 2022 r.);

3. podkreśla stabilizujący wpływ RRF na państwa członkowskie w czasie wielkiej niepewności gospodarczej poprzez powstrzymanie kryzysu i łagodzenie jego negatywnych skutków gospodarczych i społecznych oraz wspieranie rządów w utrzymaniu poziomu inwestycji przy jednoczesnej reakcji na ogromną presję na budżety krajowe;

4. ponadto podkreśla się instrumentalną rolę RRF we wspieraniu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, w zapobieganiu fragmentacji rynku wewnętrznego i pogłębianiu się rozbieżności makroekonomicznych;

5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że nawet jeśli nie można w pełni oddzielić skutków gospodarczych RRF od innych zjawisk, słuszne wydaje się stwierdzenie, że dotychczas RRF wywierał pozytywny wpływ na PKB oraz że jego skuteczne wdrożenie będzie miało kluczowe znaczenie dla wzrostu gospodarczego UE; podkreśla rolę RRF w ochronie przestrzeni fiskalnej państw członkowskich przed poważnym wstrząsem gospodarczym wywołanym przez pandemię; uznaje, że – choć oczekuje się, że główny wpływ na wzrost PKB będzie można zaobserwować na przestrzeni nadchodzących kilku lat – RRF pomógł już uchronić gospodarki i obywatele UE przed najbardziej dotkliwymi skutkami pandemii i pozytywnie przyczynia się do odbudowy i zwiększania odporności UE, uwzględniając spójność gospodarczą i społeczną, miejsca pracy, produktywność, konkurencyjność, badania naukowe, rozwój i innowacje, a także dobrze funkcjonujący rynek wewnętrzny z silnymi MŚP; podkreśla, że między państwami członkowskimi istnieją znaczne rozbieżności w zakresie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej, które wpływają na nierówną dynamikę odbudowy; zwraca uwagę, że RRF katalizuje zieloną i cyfrową transformację oraz odgrywa pierwszorzędną rolę we wzmacnianiu zrównoważonych przemian i dobrobytu ludzi na rzecz odpornej, sprawiedliwej, integracyjnej, konkurencyjnej i przyszłościowej gospodarki w związku z realizacją ambitnych reform i inwestycji;

6. zauważa znaczny wpływ instrumentu NGEU, zgodnie z szacunkami Komisji, EBC i MFW, w szczególności wyższy wzrost PKB – o nawet 1,5 punktu procentowego więcej niż bez inwestycji NGEU, jeśli zostanie skutecznie wdrożony;

7. zauważa ponadto, że Komisja przewiduje, iż w 2022 r. dotacje z RRF będą finansować 24 % wszystkich środków wsparcia odbudowy; podkreśla pozytywne makroekonomiczne skutki uboczne oraz potencjał dobrze ukierunkowanych reform i inwestycji; zwraca uwagę, że dotacje z RRF będą nadal stanowić znaczące wsparcie fiskalne dla państw członkowskich, a tym samym mogą umożliwić im realizację reform strukturalnych i inwestycji mających długotrwałe skutki dla ożywienia i odporności ich gospodarek i społeczeństw; wzywa państwa członkowskie do jak najlepszego wykorzystania tej szansy;

8. zwraca uwagę, że udane i przejrzyste wdrożenie RRF przyczyniłoby się do uczynienia gospodarek i społeczeństw UE bardziej zrównoważonymi, integracyjnymi i odpornymi, bardziej konkurencyjnymi w dłuższej perspektywie, bardziej autonomicznymi strategicznie i lepiej przygotowanymi na obecne i nadchodzące wyzwania; podkreśla, że udana realizacja krajowych programów reform będzie sprzyjać konwergencji gospodarczej i społecznej oraz spójności terytorialnej, a także zmniejszeniu nierówności społecznych;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

9. uważa, że aby RRF mógł osiągnąć swoje ogólne cele i wesprzeć UE w wyjściu z kryzysu, a także zmaksymalizować długoterminowy wpływ na gospodarkę i społeczeństwo UE, państwa członkowskie muszą gruntownie i terminowo zrealizować uzgodnione reformy i inwestycje; przypomina, że RRF jest mechanizmem opartym na wynikach, w ramach którego środki finansowe są wypłacane wyłącznie po zrealizowaniu odnośnych kamieni milowych i osiągnięciu wartości docelowych związanych z podejmowanymi działaniami; przypomina, że udział władz lokalnych, regionalnych i krajowych oraz podmiotów odpowiedzialnych za rozwój tych strategii jest kluczowy dla powodzenia RRF, jak stwierdzono w art. 28 rozporządzenia w sprawie RRF;

10. ostrzega, że RRF zapewni możliwość ograniczenia społecznych i gospodarczych skutków kryzysu wyłącznie w przypadku efektywnej absorpcji środków i ich efektywnego wydatkowania, aby mogły one dotrzeć do gospodarki realnej oraz ludzi; wzywa państwa członkowskie do podejmowania odpowiednich decyzji dotyczących struktury administracyjnej i zasobów ludzkich przeznaczonych do zapewnienia terminowego wydatkowania środków z RRF;

11. zwraca uwagę na fakt, że pandemia uwypukliła potrzebę zwiększenia strategicznej autonomii Unii w ramach kluczowych łańcuchów dostaw, elementów infrastruktury krytycznej i najważniejszych usług; zauważa, że inwestycje w ramach RRF w transformację ekologiczną i cyfrową powinny przyczynić się do zwiększenia strategicznej autonomii i niezależności UE, a zwłaszcza do zmniejszenia jej zależności od importowanych paliw kopalnych; odnotowuje, że w opinii Komisji RRF ma wnieść istotny wkład w proces wdrażania strategii przemysłowej UE, a tym samym przyczyni się do dalszego rozwoju przemysłu UE;

12. podkreśla, że pakiety reform i inwestycji, zwłaszcza tych pobudzających wzrost gospodarczy w ramach RRF, powinny również generować wartość dodaną dla UE; odnotowuje, że w opinii Komisji ogólnounijny wpływ na PKB jest o około jedną trzecią większy po wyraźnym uwzględnieniu efektów mnożnikowych wywołanych środkami wdrażanymi przez poszczególne państwa; podkreśla, że pakiety reform i inwestycji w ramach RRF powinny również przyczynić się do wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych oraz priorytetów europejskiego Zielonego Ładu i agendy cyfrowej, a także do promowania i włączania w główny nurt polityki równości płci i równych szans dla wszystkich;

13. wzywa Komisję do oceny, czy w krajowych programach reform sąsiadujących ze sobą państw członkowskich doszło do niepotrzebnego dublowania inwestycji, oraz do wspierania państw członkowskich w unikaniu niepotrzebnego nakładania się inwestycji;

14. ubolewa, że kryzys związany z COVID-19 najbardziej dotknął kobiety ⁽¹⁶⁾, dzieci ⁽¹⁷⁾, młodzież, osoby starsze i grupy szczególnie narażone; przypomina o potrzebie zapewnienia integracji, aby UE nie pozostawiła nikogo w tyle i aby na drodze do odbudowy zajęła się skutkami społeczno-gospodarczymi charakterystycznymi dla płci, a także o tym, że w krajowych programach reform nie uwzględniono szeregu konsekwencji kryzysu charakterystycznych dla płci; z zadowoleniem przyjmuje poprawę dostępności i jakości placówek opieki, ale ubolewa, że są one nadal zbyt ograniczone;

15. ponownie podkreśla znaczenie sześciu filarów dla zapewnienia państwom członkowskim struktury umożliwiającej proponowanie i wdrażanie reform i inwestycji, które dotyczą zielonej i cyfrowej transformacji, gospodarki, produktywności i konkurencyjności, spójności społecznej i terytorialnej, zdrowia i odporności instytucjonalnej oraz środków na rzecz dzieci i młodzieży; zwraca uwagę na fakt, że w rozporządzeniu w sprawie RRF na wszystkie państwa członkowskie nałożono obowiązek uwzględniania w ich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności działań przyczyniających się do realizacji wszystkich filarów; ubolewa nad faktem, że nie wszystkie państwa członkowskie zdecydowały się przestrzegać struktury filarów określonej w rozporządzeniu, co ułatwiłoby monitorowanie sytuacji w tym zakresie;

Aspekty finansowe RRF

16. odnotowuje, że w 26 przedłożonych do tej pory krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności państwa członkowskie zwróciły się o dotacje w łącznej wysokości 331,7 mld EUR z dostępnych 338 mld EUR; zauważa ponadto, że nie wszystkie państwa członkowskie wystąpiły w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności o pełną kwotę dostępnych dla nich dotacji, o których mowa w art. 11 rozporządzenia o RRF;

⁽¹⁶⁾ Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej, Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, COVID-19 and its economic impact on women and women's poverty – Insights from 5 European Countries [COVID-19 i jego wpływ ekonomiczny na kobiety i ubóstwo kobiet – spostrzeżenia z pięciu krajów europejskich], maj 2021 r. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU\(2021\)693183_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU(2021)693183_EN.pdf)

⁽¹⁷⁾ Eurochild, *Growing up in lockdown: Europe's children in the age of COVID-19* [Dorastanie w izolacji: dzieci Europy w epoce COVID-19], 17 listopada 2020 r. <https://www.eurochild.org/resource/growing-up-in-lockdown-europes-children-in-the-age-of-covid-19/>

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

17. wyraża jednakże zaniepokojenie w związku z faktem, że tylko siedem państw członkowskich zwróciło się o pożyczki na łączną kwotę 166 mld EUR spośród przeznaczonych na ten cel kwoty 385,8 mld EUR, co pozostawia znaczną kwotę do dyspozycji, gdyby państwa członkowskie potrzebowały pożyczek na późniejszym etapie; jest zaniepokojony faktem, że ograniczone zainteresowanie komponentem pożyczkowym może prowadzić do utraty szans i uniemożliwić pełne wykorzystanie potencjału RRF; podkreśla, że jeżeli państwa członkowskie, których krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności zostały już zatwierdzone, będą zainteresowane wystąpieniem o udzielenie im pożyczek, będzie wiązało się to – w stosownych przypadkach – z koniecznością wprowadzenia zmian w odpowiednim krajowym planie odbudowy, polegających na ustanowieniu dodatkowego zestawu reform i inwestycji oraz kamieni milowych i wartości docelowych, bez wycofywania już wdrożonych środków; zachęca państwa członkowskie do wykorzystywania pełnego potencjału RRF, uwzględniając potencjał w zakresie pożyczek, aby przeciwdziałać skutkom pandemii i nadchodzących wyzwań;

18. zobowiązuje Komisję do przeanalizowania powodów, dla których państwa członkowskie nie wystąpiły o pożyczki w pełnym zakresie udostępnionych środków, co mogłoby uniemożliwić pełne wykorzystanie potencjału RRF; przypomina, że państwo członkowskie może złożyć wniosek o wsparcie w formie pożyczki w momencie przedkładania planu odbudowy i zwiększania odporności lub w innym momencie w terminie do 31 sierpnia 2023 r. zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie RRF;

19. przypomina, że zgodnie z art. 21 rozporządzenia w sprawie RRF w przypadku wystąpienia obiektywnych okoliczności państwa członkowskie są uprawnione do zwrócenia się do Komisji z uzasadnionym wnioskiem dotyczącym sporządzenia wniosku w sprawie zmiany lub zastąpienia zatwierdzonego planu; przypomina, że w przypadku gdy Komisja uzna, że powody przedstawione przez państwo członkowskie uzasadniają zmianę krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności, ocenia zmieniony krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z art. 19 i przedstawia wniosek w sprawie decyzji wykonawczej Rady zgodnie z art. 20 tego rozporządzenia; przypomina, że taki wniosek o zmianę pociąga za sobą procedurę oceny i zatwierdzenia identyczną z procedurą pierwszej oceny i zatwierdzenia, zachęca państwa członkowskie do starannego uwzględnienia ryzyka opóźnienia realizacji całościowych krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności; odnotowuje, że – jak dotąd – żadne państwo członkowskie nie wystąpiło z wnioskiem o wprowadzenie zmian w zatwierdzonym planie lub zastąpienie takiego planu; zachęca państwa członkowskie do skorzystania z art. 21 rozporządzenia w sprawie RRF i zauważa, że potencjalny wzrost kosztów krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności z powodu znacznej inflacji może spowodować, że państwa członkowskie zażądadą aktualizacji krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności;

20. odnotowuje, że aktualne prognozy dotyczące wzrostu PKB państw członkowskich różnią się znacząco od prognozy Komisji z jesieni 2020 r., co przekłada się na przewidywane zmiany w kwotach dotacji udostępnianych państwom członkowskim w ramach drugiego okna finansowego obejmującego 30 % środków RRF; zwraca uwagę na fakt, że istotne zmiany w kwocie przydzielonej części dotacji mogą wymagać zmian w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności;

21. podkreśla, że wsparcie z RRF musi być zgodne z zasadą dodatkowości, o której mowa w art. 9 rozporządzenia w sprawie RRF; oczekuje bardziej szczegółowych i zdezagregowanych danych, które umożliwią lepsze zrozumienie wpływu RRF na zasadę dodatkowości; wzywa państwa członkowskie do przekazywania Komisji szczegółowych informacji w przejrzysty sposób i w odpowiednim terminie w celu zapewnienia skutecznej sprawozdawczości na temat wpływu RRF; ponownie podkreśla znaczenie tablicy wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności w kontekście przekazywania obywatelom podstawowych informacji na temat ogólnych postępów we wdrażaniu RRF; wzywa Komisję do zwiększenia poziomu przejrzystości i wizualizacji danych w tablicy wyników oraz do bardziej szczegółowej sprawozdawczości, koncentrującej się na wskaźnikach rezultatów i oddziaływania, a nie na produktach, jak również do zapewnienia jakościowej analizy proponowanych reform i inwestycji;

22. zauważa, że Komisja podpisała do połowy czerwca 2022 r. ustalenia operacyjne jedynie z dwunastoma państwami członkowskimi; wzywa Komisję i państwa członkowskie do jak najszybszego podpisania ustaleń operacyjnych i zwraca się do Komisji o poinformowanie Parlamentu o tych ustaleniach; dodatkowo apeluje do Komisji i wszystkich państw członkowskich o terminowe publikowanie ich ustaleń operacyjnych, ustaleń finansowych i umów pożyczki, aby zwiększyć przejrzystość i wzmocnić rozliczalność;

23. odnotowuje, że 21 państw członkowskich otrzymało płatności zaliczkowe w wysokości do 13 % ich całkowitego przydziału, że jedno państwo członkowskie nie złożyło wniosku o płatności zaliczkowe oraz że do tej pory siedem państw złożyło wnioski o pierwsze płatności z RRF, a jedno państwo członkowskie zwróciło się o drugą płatność;

24. ponownie podkreśla, że opóźnienia we wdrażaniu Instrumentu i krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności nie powinny spowalniać procesu odbudowy po pandemii ani obniżać poziomu odporności Unii;

25. przypomina, że w rozporządzeniu w sprawie RRF przewidziano możliwość uwzględnienia w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności działań, których realizację rozpoczęto od 1 lutego 2020 r., oraz że niektóre państwa członkowskie skorzystały z tej możliwości;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

26. z zadowoleniem przyjmuje dialog prowadzony między Komisją a państwami członkowskimi na wczesnym etapie procesu przygotowywania wniosków o płatność oraz gotowość Komisji do przystąpienia do oceny tych wniosków; zachęca ją do kontynuowania dokładnej i terminowej oceny, czy kamienie milowe i wartości docelowe są przestrzegane, oraz zasięgania w razie potrzeby opinii odpowiednich ekspertów; wzywa Komisję do zapewnienia szybkiej dystrybucji płatności oraz do ścisłego monitorowania wdrażania reform i inwestycji;

27. przypomina o konieczności szybkiego wprowadzenia koszyka nowych zasobów własnych w celu całkowitego pokrycia spłaty instrumentu NGEU, a zwłaszcza RRF, najpóźniej do 2058 r., zgodnie z planem działania przedstawionym w porozumieniu międzyinstytucjonalnym zawartym w grudniu 2020 r. przez Parlament, Radę i Komisję; przyjmuje do wiadomości emisję europejskich zielonych obligacji, by sfinansować część wydatków RRF związaną z klimatem; zauważa znaczną nadsubskrypcję pierwszych zielonych obligacji oferowanych przez Komisję;

Rola RRF w łagodzeniu skutków rosyjskiej inwazji na Ukrainę

28. podkreśla potrzebę zwiększenia udziału instrumentów finansowych UE, w szczególności RRF, w rozwiązywaniu bieżących wyzwań, w tym tych spowodowanych niesprowokowaną i nieuzasadnioną rosyjską agresją wojskową i inwazją na Ukrainę;

29. wyraża zaniepokojenie, że ta agresja na Ukrainę oraz uzasadnione sankcje, które UE przyjęła w odpowiedzi wobec Rosji i Białorusi, będą miały poważny wpływ na gospodarczą i społeczną strategię odbudowy i odporności Unii; zauważa, że ich wpływ na państwa członkowskie jest niejednorodny; jest zaniepokojony nierównomiernym wpływem na gospodarkę UE, wynikającymi z tego konsekwencjami gospodarczymi i społecznymi, a nawet dalszym wzrostem nierówności społecznych, w szczególności spowodowanych wzrostem cen energii i żywności; podkreśla, że inflacja może również potencjalnie doprowadzić do negatywnej zmiany oczekiwanego wyniku RRF i szacowanych kosztów krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności; oczekuje, że determinacja, jedność i szybkość reakcji UE na ten nowy kryzys będą kontynuowane;

30. ponownie podkreśla apel o nałożenie dalszych sankcji, w tym pełnego i natychmiastowego embarga na import różnych rosyjskich surowców energetycznych oraz rezygnacji z odnośnej infrastruktury zgodnie ze swoją rezolucją z dnia 7 kwietnia 2022 r., a także do opracowania planu dalszego zapewniania bezpieczeństwa dostaw energii do UE, co będzie wymagało m.in. rekalkulacji europejskiej polityki energetycznej, uwzględniającej różne stopnie zależności energetycznej od importu rosyjskich paliw kopalnych w poszczególnych państwach członkowskich;

31. wyraża zaniepokojenie, że obecna sytuacja w Ukrainie ma poważny wpływ na ceny energii, i podkreśla potrzebę wzmocnienia niezależności i bezpieczeństwa energetycznego, dywersyfikacji źródeł energii, w tym poprzez źródła energii UE, oraz przyspieszenia transformacji energetycznej; podkreśla rolę RRF we wprowadzaniu RePowerEU i podkreśla, że pożyczki dostępne w ramach RRF mogłyby być w dużym stopniu wykorzystane do uzupełnienia inicjatywy RePowerEU oraz do przyspieszenia inwestycji w transformację energetyczną, w tym rozwój czystej energii; oczekuje, że dzięki efektywności energetycznej, dywersyfikacji i inwestycjom w sprawiedliwą zieloną transformację RRF przyczyni się w znacznym stopniu do suwerenności energetycznej UE;

32. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje różne środki zawarte w krajowych programach reform, mające na celu wzmocnienie transformacji energetycznej i bezpieczeństwa energetycznego oraz środki zwiększające strategiczną autonomię, zmniejszające zależność państw członkowskich od importu energii z paliw kopalnych, a także przyspieszające dywersyfikację źródeł energii, wydajność energetyczną i rozwój czystych źródeł energii; podkreśla, że projekty transgraniczne, poprawa połączeń między europejskimi sieciami energetycznymi oraz pełna synchronizacja sieci energetycznych w całej UE powinny być promowane w celu zwiększenia synergii i współpracy między krajami UE oraz powinny odzwierciedlać wspólne obawy i priorytety;

33. przyjmuje do wiadomości wniosek Komisji dotyczący zmiany rozporządzenia w sprawie RRF w kontekście inicjatywy REPowerEU i zobowiązuje się do niezwłocznego przyjęcia stanowiska w sprawie tego wniosku; wzywa państwa członkowskie, aby w przypadku, gdy nie zamierzają wykorzystać pełnej kwoty z maksymalnego przydziału pożyczek w ramach RRF, oficjalnie poinformowały o tym Komisję; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście propozycję zachęcenia do optymalnego wykorzystywania pożyczek dostępnych w ramach RRF, w tym poprzez zaproponowanie realokacji pożyczek dla innych państw członkowskich, które stoją w obliczu dodatkowych wyzwań w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę, oraz poprzez umożliwienie państwom członkowskim wnioskowania o pożyczki wyższe niż 6,8 % ich dochodu narodowego brutto (DNB), ze szczególnym uwzględnieniem łagodzenia gospodarczych, społecznych i energetycznych konsekwencji inwazji Rosji na Ukrainę, jakie odczuwa UE, oraz skutków ubocznych unijnych środków ograniczających wobec Rosji i Białorusi;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

34. uznaje potrzebę podjęcia działań mających na celu pomoc uchodźcom z Ukrainy, w szczególności w zakresie zakwaterowania, opieki społecznej i opieki nad dziećmi, edukacji, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa, co może poprawić ich sytuację społeczno-ekonomiczną; podkreśla w związku z tym, że należy zapewnić zwiększony poziom inwestycji w tym zakresie;

Krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności

35. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zatwierdzono 24 krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności, oraz odnotowuje, że do połowy czerwca 2022 r. jedno państwo członkowskie nie przedłożyło jeszcze krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności; zauważa ponadto, że jeden krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności oczekuje obecnie na ocenę Komisji; wzywa to państwo, którego krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności oczekuje na ocenę, do podjęcia konstruktywnego dialogu z Komisją, tak by zagwarantować, że plan ten będzie gotowy do zatwierdzenia bez dalszych opóźnień; wzywa Komisję do sumiennego stosowania rozporządzenia w sprawie RRF w celu zapewnienia, podczas oceny pozostałych planów, zgodności z 11 kryteriami oceny określonymi w rozporządzeniu;

36. odnotowuje, że w ocenach Komisji stwierdzono, iż wszystkie zatwierdzone krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności odnoszą się do wszystkich sześciu filarów RRF i w zadowalającym stopniu spełniają wszystkie kryteria oceny określone w rozporządzeniu w sprawie RRF oraz stanowią zrównoważony pakiet reform i inwestycji; jest zdania, że państwa członkowskie mogły lepiej dostosować swoje krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności do sześciu filarów RRF oraz do wymogów rozporządzenia w sprawie RRF;

37. przypomina Komisji, że przestrzeganie praworządności i postanowień art. 2 TFUE to warunki wstępne dostępu do środków finansowych oraz że mechanizm warunkowości w zakresie praworządności ma pełne zastosowanie do RRF; wzywa Komisję i Radę do powstrzymania się od zatwierdzenia projektu krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier, tak długo, jak utrzymują się obawy dotyczące przestrzegania praworządności, niezawisłości sądownictwa oraz zapobiegania i wykrywania nadużyć finansowych, konfliktów interesów i korupcji; stanowczo wzywa Radę, aby zatwierdziła jedynie polski krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności i to dopiero wówczas, gdy Polska całkowicie spełni wymogi rozporządzenia w sprawie RRF, w szczególności jego art. 22, w trosce o ochronę interesów finansowych Unii przed konfliktem interesów i nadużyciami, a także gdy zrealizuje wszystkie zalecenia europejskiego semestru w dziedzinie praworządności oraz wykona wszystkie odnośne wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; podkreśla, że kamienie milowe i wartości docelowe związane z ochroną interesów finansowych Unii, ustanowieniem odpowiedniego systemu kontroli, niezawisłością wymiaru sprawiedliwości oraz zapobieganiem nadużyciom finansowym, konfliktom interesów i korupcji, ich wykrywaniem i zwalczaniem, są warunkami koniecznymi i muszą zostać osiągnięte przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność, a także przypomina, że do czasu osiągnięcia przez państwa członkowskie kamieni milowych i wartości docelowych nie można dokonać żadnej płatności w ramach RRF; przypomina państwom członkowskim, że niezastosowanie się do przepisów rozporządzenia w sprawie RRF i późniejsze opóźnienia w zatwierdzaniu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności wywierają poważny wpływ na zdolność władz lokalnych i regionalnych do odpowiedniego radzenia sobie z wpływem pandemii na ich społeczności, przedsiębiorstwa i obywateli, co może doprowadzić do długoterminowego pogorszenia się sytuacji gospodarczej na szczeblu lokalnym i regionalnym; ubolewa nad tym, że z powodu działań polskiego i węgierskiego rządu finansowanie z RRF wciąż nie dotarło do mieszkańców i regionów Polski i Węgier;

38. przypomina, że w ramach RRF nie powinny być finansowane żadne działania, które są sprzeczne z wartościami UE zapisanymi w art. 2 TUE; wzywa Komisję, by bardzo uważnie monitorowała zagrożenia dla interesów finansowych UE związane z wdrażaniem RRF i wszelkie naruszenia lub potencjalne naruszenia zasad praworządności oraz by niezwłocznie podejmowała stosowne działania, jeżeli interesy finansowe UE mogłyby ponieść szkodę; wzywa zatem Komisję, by zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunkowości w zakresie praworządności szczególnie rygorystycznie wymagała od państw członkowskich przestrzegania zasad ochrony interesów finansowych Unii, zgodnie z art. 22 tego rozporządzenia;

39. przypomina ponadto, że przestrzeganie praworządności i zasady należytego zarządzania finansami UE należy nieustannie poddawać ocenie przez cały cykl życia RRF i że Komisja musi wstrzymać się od wypłaty środków oraz – w stosownych przypadkach – odzyskać wypłacone środki w sytuacji, w której warunki te przestaną być spełniane;

40. zauważa, że w ocenie Komisji stwierdzono, że wszystkie zatwierdzone krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności przewidują osiągnięcie celu ekologicznego wynoszącego co najmniej 37 %, określonego w rozporządzeniu w sprawie RRF, oraz że całkowite wydatki na klimat wszystkich zatwierdzonych krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności sięgają prawie 220 mld EUR; zwraca jednak uwagę na fakt, że w wynikach kontroli zewnętrznych wydatków odnotowuje się niższe wartości w odniesieniu do wydatków związanych z ochroną środowiska; w tym względzie zwraca uwagę, że kamienie milowe i wartości docelowe dotyczące środków związanych z klimatem powinny być zostać określone w sposób gwarantujący, że wdrożone środki tego rodzaju będą rzeczywiście tak przyjazne dla klimatu, jak zapowiadano; podkreśla, że krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności powinny wносить wkład w zieloną transformację, w tym różnorodność biologiczną; odnotowuje istniejące wątpliwości co do tego, czy wszystkie odpowiednie środki skutecznie przyczyniają się do osiągnięcia celów;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

41. przypomina, że krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności muszą być spójne z krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu oraz z aktualizacjami tych planów na mocy rozporządzenia (UE) 2018/1999⁽¹⁸⁾; wzywa Komisję do oceny wkładu inwestycji, które w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności przeznaczono na zieloną transformację, w realizację nowych wartości docelowych w dziedzinie klimatu i energii na 2030 r. wyznaczonych w odpowiednich zmienionych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu;

42. przypomina, że RRF powinien przyczynić się do włączenia działań na rzecz różnorodności biologicznej do głównego nurtu polityki Unii; zauważa, że kilka krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności przyczynia się do różnorodności biologicznej, ale podkreśla, że państwa członkowskie mogły w większym stopniu wykorzystać RRF do poprawy różnorodności biologicznej;

43. ostrzega przed ryzykiem pseudoekologicznego marketingu przy wdrażaniu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, szczególnie w odniesieniu do niektórych środków oznaczonych jako przyczyniające się do spełnienia wymogów w zakresie wydatków ekologicznych, w tym środków dotyczących renowacji budynków pod kątem efektywności energetycznej;

44. zauważa, że we wszystkich zatwierdzonych krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności przewiduje się osiągnięcie celu cyfrowego na poziomie co najmniej 20 %, określonego w rozporządzeniu w sprawie RRF, przy czym niektóre państwa członkowskie przeznaczyły na działania spełniające kryteria celu cyfrowego ponad połowę funduszy w ramach RRF, oraz że całkowite wydatki cyfrowe wszystkich zatwierdzonych krajowych programów reform sięgają prawie 29 %, czyli 130 mld EUR; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności położono duży nacisk na wspieranie MŚP i na cyfryzację usług publicznych, w tym sektora opieki zdrowotnej, a także na rozwój umiejętności cyfrowych, cyfryzację przedsiębiorstw, łączność, cyfrowe badania i rozwój oraz zaawansowane technologie; zwraca uwagę, że dwie trzecie państw członkowskich przewidziały w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności samocenę w zakresie bezpieczeństwa przeprowadzaną w odniesieniu do inwestycji w rozwój zdolności cyfrowych i łączności;

45. przypomina Komisji i państwom członkowskim, że w rozporządzeniu w sprawie RRF wzywa się do inwestowania w technologie cyfrowe z poszanowaniem zasad interoperacyjności, efektywności energetycznej i ochrony danych osobowych, do umożliwienia udziału MŚP i przedsiębiorstw typu start-up oraz do promocji korzystania z rozwiązań opartych na otwartych źródłach; podkreśla, że przetargi na zamówienia cyfrowe muszą być starannie opracowane, zwłaszcza w celu zapewnienia dostępu MŚP do odpowiednich inwestycji publicznych;

46. zauważa, że kilka krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności zawiera propozycje inwestycji w łączność 5G; przypomina, że państwa członkowskie powinny zapewnić spójność i komplementarność we wdrażaniu łączności 5G, mobilnych łączy szerokopasmowych i infrastruktury na wszystkich obszarach, tak aby nikt nie pozostał w tyle;

47. podkreśla wagę faktu, że w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności prawie 50 % całkowitych wydatków, czyli 203 mld EUR, przeznaczają się na działania sprzyjające dobremu funkcjonowaniu jednolitego rynku, poprawie otoczenia biznesowego i wspieraniu inwestycji prywatnych; ponownie podkreśla znaczenie sektora prywatnego dla skutecznego wdrażania RRF; wzywa państwa członkowskie do ułatwienia prywatnych inwestycji w związku z projektami finansowanymi z RRF poprzez zniesienie wszelkich niepotrzebnych przeszkód, które uniemożliwiałyby MŚP dostęp do odpowiednich środków z RRF, i w tym celu wzywa Komisję do przedstawienia szczegółowych analiz dostępu sektora prywatnego do środków z RRF; zwraca się do państw członkowskich o wdrażanie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z przejrzystym harmonogramem, aby zapewnić podmiotom z sektora prywatnego możliwość zaplanowania ich działań i projektów stosownie do odpowiednich środków;

48. zauważa, że zgodnie z szacunkami Komisji wydatki socjalne w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności stanowią około 20 % kwot wnioskowanych dotacji i pożyczek; zauważa, że wydatki te dotyczą głównie zachęt do zatrudnienia dla konkretnych grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, reform przepisów dotyczących ochrony zatrudnienia oraz uregulowania kwestii dotyczących umów o pracę; przypomina, że pandemia wywarła różnorodne skutki społeczne i nałożyła nierównomiernie i nieproporcjonalnie duże obciążenia na grupy o niższym poziomie dochodów i grupy szczególnie narażone, zwiększając jednocześnie zapotrzebowanie na usługi publiczne; wyraża ubolewanie, że działania w obszarze inwestycji społecznych ograniczają się głównie do infrastruktury społecznej i że tylko niektóre krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności uwzględniają działania w zakresie rozwijania odpowiednich usług opiekuńczych i tymczasowych środków wsparcia;

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

49. popiera cel Komisji, aby za pośrednictwem RRF budować bardziej odporny rynek pracy sprzyjający włączeniu społecznemu, odnotowując jednocześnie, że odpowiednie środki powinny wspierać zatrudnienie wysokiej jakości;

50. zwraca uwagę na fakt, że we wszystkich zatwierdzonych do tej pory krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności odniesiono się do wyzwań społecznych i wyzwań związanych z zatrudnieniem, m.in. poprzez środki na rzecz zwiększania uczestnictwa w rynku pracy, środków służące propagowaniu doskonalenia zawodowego i zmiany kwalifikacji oraz modernizacji instytucji i służb rynku pracy, a także środki wspierające systemy ochrony socjalnej i opieki zdrowotnej; ubolewa, że niektóre państwa członkowskie pozostają w tyle, jeśli chodzi o wzmocnienie społecznego wymiaru swoich planów;

51. podkreśla znaczenie reform i inwestycji w obszarze opieki zdrowotnej, odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej dla zwiększenia gotowości na sytuacje kryzysowe i zdolności reagowania w sytuacjach kryzysowych, których wartość wynosi ponad 17 % wszystkich środków przydzielonych w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, tj. 76 mld EUR; zwraca uwagę na fakt, że w opinii Komisji w ramach tego filaru RRF państwa członkowskie muszą wdrożyć 789 środków powiązanych z 1 900 kamieniami milowymi i wartościami docelowymi; podkreśla, że COVID-19 pokazał, jak ważna jest poprawa odporności instytucji publicznych na wstrząsy;

52. zauważa, że w zatwierdzonych krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności przewidziano wydatki na działania związane z opieką zdrowotną w wysokości 37 mld EUR, co odpowiada 8 % całkowitych wydatków w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności; odnotowuje, że największy wkład przeznaczają się na renowację i rozbudowę infrastruktury szpitalnej, a następnie na wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej i profilaktyki, transformację cyfrową w opiece zdrowotnej i opiekę długoterminową; oczekuje, że takie działania związane z opieką zdrowotną przyczynią się do zwiększenia wydolności i odporności systemów opieki zdrowotnej i ich gotowości na przyszłe kryzysy; wyraża zaniepokojenie faktem, że wiele państw członkowskich nie przewidziało w swoich planach środków wystarczających do zapewnienia dostępności i przystępności cenowej usług opieki medycznej w zakresie zdrowia psychicznego dla wszystkich grup wiekowych oraz zwraca uwagę na fakt, że zdrowie psychiczne stanowi nieodłączną część procesu odbudowy społeczno-gospodarczej UE po pandemii i jest priorytetem ochrony zdrowia w miejscu pracy; wyraża zaniepokojenie faktem, że niektóre państwa członkowskie nie przewidziały w swoich planach środków wystarczających do przewyżczenia wyzwań, z jakimi opieka zdrowotna boryka się od wielu lat;

53. odnotowuje, że kwestie związane z modernizacją administracji publicznej stanowią istotny element wielu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności i że przewidywane inwestycje w rozbudowę administracji publicznej będą opiewały na około 1,8 mld EUR; podkreśla, że krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności mogą przyczynić się do zwiększenia zdolności organów administracji publicznej do skutecznego zarządzania funduszami europejskimi na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym; zwraca uwagę na fakt, że korzyści wynikające z reform przewyższają związane z nimi koszty, czego konkretne skutki powinni odczuwać obywatele;

54. odnotowuje, że w zatwierdzonych krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności przewidziano wydatki na dzieci i młodzież, w tym na wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, bezrobocie wśród młodzieży i umiejętności, w wysokości 49 mld EUR, która to kwota odpowiada ok. 11,5 % całkowitych wydatków w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności; zwraca uwagę na fakt, że powyższa kwota stanowi pierwszy krok ku zapewnieniu podejmowania skoordynowanych działań koncentrujących się na kolejnym pokoleniu we wszystkich 27 państwach członkowskich; wyraża zaniepokojenie, że wiele krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności nie odzwierciedla we właściwy sposób ambicji europejskiej gwarancji dla dzieci oraz że jedynie częściowo odzwierciedlają one ambicje zawarte we wzmocnionej gwarancji dla młodzieży; ubolewa nad tym, że dwa państwa członkowskie nie zdecydowały się uwzględnić w swoich planach działań skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży, wybierając zamiast nich działania sprzyjające rozwijaniu zdolności i umiejętności cyfrowych wszystkich obywateli;

55. zwraca uwagę na fakt, że w niemal wszystkich zatwierdzonych krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności przewidziano inwestycje w edukację cyfrową opiewającą na kwotę stanowiącą równowartość około 30 % łącznych wydatków na edukację; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w planach skoncentrowano się na modernizacji infrastruktury oświatowej i pomocy dydaktycznych w państwach członkowskich;

56. zwraca uwagę na fakt, że jak do tej pory państwa członkowskie przedstawiły łącznie 228 działań koncentrujących się na wspieraniu dzieci i młodzieży; mając na uwadze, że 74 % działań koncentruje się na zdolnościach w zakresie kształcenia ogólnego, zawodowego i wyższego oraz szkoleń, a także na dostępności, przystępności cenowej, jakości i inkluzywności, w tym na cyfryzacji i infrastrukturze; zauważa ponadto, że 14 % środków dotyczy wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, wczesnego kończenia nauki i ubóstwa dzieci; zauważa, że 12 % środków skupia się na przeciwdziałaniu bezrobociu młodzieży za pośrednictwem zachęt w zakresie tworzenia miejsc pracy, zwiększania zatrudnienia i zmiany zawodowej oraz wspierania samozatrudnienia; podkreśla, że Parlament wezwał państwa członkowskie do przeznaczania co najmniej 2 % budżetu każdego krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności na kulturę i 10 % na edukację; zauważa, że tylko 16 państw członkowskich uwzględniło w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności środki związane z kulturą; uważa, że państwa członkowskie mogłyby w większym stopniu wykorzystać Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do wsparcia tych sektorów;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

57. wzywa Komisję do dalszego monitorowania procesu wdrażania sześciu filarów oraz do zadbania o udostępnianie szczegółowych danych w tablicy wyników RRF; zwraca się do Komisji o ułatwienie stosowania większej liczby regionalnych metod monitorowania procesu wdrażania za pośrednictwem tablicy wyników i z zadowoleniem przyjmuje podejmowane na szczeblu UE i na szczeblu krajowym inicjatywy w zakresie monitorowania, które usprawniają proces monitorowania wdrażania RRF; odnotowuje z zadowoleniem, że szereg państw członkowskich przekazuje dane na szczeblu regionalnym, i zachęca pozostałe państwa członkowskie do pójścia za ich przykładem;

58. podkreśla, że nie można wykorzystywać RRF do zastępowania stałych pozycji krajowych wydatków budżetowych, chyba że jest to należycie uzasadnione; zauważa, że w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności Komisja zatwierdziła wyłącznie koszty początkowe związane z opracowaniem i rozpoczęciem wdrażania reform; przypomina państwom członkowskim, że RRF musi być wdrażany w taki sposób, aby nie zmniejszał odpowiedzialności państw członkowskich za zarządzanie finansami publicznymi; wzywa Komisję do przedstawienia szczegółowych informacji na temat oceny zgodności z tą horyzontalną zasadą i wszelkich odnośnych uzasadnień;

59. zwraca uwagę, że Komisja oceniła przestrzeganie zasady „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do każdego działania zgodnie ze swoimi wytycznymi technicznymi; podkreśla, że stosowanie kryteriów dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” opracowanych w ramach wytycznych Komisji musi zapobiegać wprowadzaniu środków szkodliwych dla środowiska; zwraca się do Komisji o ujawnienie przedłożonych ocen dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” i podkreśla, że Komisja powinna uważnie analizować i monitorować pełne przestrzeganie tej zasady na etapie wdrażania; zauważa, że aby dostosować się do tej zasady, niektóre państwa członkowskie musiały skorygować część działań; zauważa, że przestrzeganie tej zasady pociągnęło za sobą początkowo niespójności między wymogami Komisji a wymogami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego w przypadku krajów, które zasiłały swoje pule środków finansowych InvestEU środkami z RRF, co mogło doprowadzić do opóźnień w procesie wdrażania;

60. zauważa, że znaczna większość krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności zawiera specjalny dział wyjaśniający, w jaki sposób plan odnosi się do problemów i wyzwań związanych z płcią; zauważa, że krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności zawierają środki koncentrujące się na udziale kobiet w rynku pracy i na zmniejszaniu różnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć, lecz wyraża rozczarowanie tym, że w opisie tych środków brakuje specjalnego wyjaśnienia, w jaki sposób plan odnosi się do problemów i wyzwań związanych z płcią; podkreśla znaczenie zapewnienia wysokiej jakości publicznych usług opiekuńczych w celu zmniejszenia obciążenia związanego z nieodpłatną pracą opiekuńczą, którą obecnie wykonują głównie kobiety, co ma negatywny wpływ na PKB; zwraca się do Komisji o przeprowadzenie badania, by sprawdzić, w jakim stopniu RRF przyczynia się do tworzenia miejsc pracy w sektorach, w których dominują pracownicy jednej z płci, i czy środki towarzyszące w wystarczającym stopniu przyczyniają się do zwiększenia liczby pracowników mniej reprezentowanej płci w tych sektorach;

61. zauważa, że 20 państw członkowskich przewiduje w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności projekty transgraniczne, które skupiają się głównie na infrastrukturze, takiej jak połączenia kolejowe lub elektroenergetyczne, infrastruktura wodorowa, technologia kwantowa, łączność 5G, możliwości w zakresie chmur obliczeniowych i centra innowacji; jest rozczarowany tym, że krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności nie obejmują większej liczby projektów transgranicznych, aby uzyskać dodatkowe pozytywne skutki i przyczynić się do wartości dodanej UE; zauważa, że 20 państw członkowskich przewiduje w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności projekty transgraniczne, takie jak ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, skupiające się głównie na infrastrukturze; wzywa państwa członkowskie, aby w razie potrzeby wyjaśniły rolę odpowiednich zainteresowanych stron we wdrażaniu i realizacji projektów dotyczących wielu krajów; uważa, że w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności należało zawrzeć więcej środków transgranicznych, aby wzmocnić efekt rozlewania się i zwiększyć unijną wartość dodaną;

62. zwraca w szczególności uwagę na znaczenie projektów transgranicznych związanych z przesyłem energii między państwami członkowskimi; uważa, że w obecnej sytuacji krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności bardziej skorzystałyby na dalszych projektach transgranicznych, zwłaszcza w dziedzinie energii; podkreśla, że inwestycje te mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia suwerenności energetycznej i przeprowadzenia zielonej transformacji; podkreśla, że obecna sytuacja pokazuje, jak ważna jest dywersyfikacja źródeł energii w UE i właściwe funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii elektrycznej między państwami członkowskimi; wzywa do ulepszenia wzajemnych połączeń między europejskimi sieciami energetycznymi oraz do pełnej synchronizacji sieci elektroenergetycznych w całej UE; podkreśla ponadto, jak ważne jest wzmocnienie wysiłków na rzecz poprawy efektywności energetycznej, by ograniczyć spodziewany wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną;

63. zauważa, że żadne z państw członkowskich nie zaproponowało przeniesienia funduszy strukturalnych do swojego krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności, że tylko dwa państwa członkowskie planują zasilić swoje pule środków finansowych InvestEU środkami z RRF i że tylko cztery państwa członkowskie zamierzają uwzględnić w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności koszty wsparcia technicznego; wyraża ubolewanie, że nie wykorzystano w pełni możliwości, jakie daje przepis o przekazywaniu środków z RRF do krajowych modułów w ramach InvestEU; przypomina, że synergia między różnymi funduszami UE ma zasadnicze znaczenie dla właściwej odbudowy i skonsolidowanej odporności Unii, i przypomina państwom członkowskim, że wykorzystanie tego przepisu przyczynia się do zwiększenia synergii;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

64. przypomina, że zgodnie z rozporządzeniem w sprawie RRF plany odbudowy i zwiększania odporności muszą być również spójne z informacjami zawartymi przez państwa członkowskie w umowach partnerstwa i programach operacyjnych w ramach funduszy unijnych; przypomina, że przepis ten jest istotny nie tylko dla uniknięcia podwójnego finansowania lub nakładania się celów, ale także dla zapewnienia skoordynowanego podejścia i maksymalizacji korzyści z finansowania unijnego; zwraca się do Komisji o przedstawienie analizy dotyczącej sposobu zapewnienia takiej koordynacji; zauważa, że przyjęcie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności doprowadziło w niektórych przypadkach do opóźnień w przyjmowaniu umów partnerstwa i wyraża zaniepokojenie skutkami tych opóźnień; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uniknięcia dalszych opóźnień w przygotowywaniu i przyjmowaniu umów partnerstwa i wzywa do szybkiego nadrobienia tych opóźnień;

65. podkreśla, że synergia i spójność między RRF a innymi unijnymi programami finansowania ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia właściwej odbudowy i umocnionej odporności Unii; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania synergii między krajowymi planami odbudowy i zwiększania odporności a innymi unijnymi programami finansowania, a w szczególności umowami partnerstwa; kwestionuje sposób, w jaki Komisja zachęcała państwa członkowskie do wspierania synergii z krajowymi planami odbudowy i zwiększania odporności innych państw członkowskich;

66. przypomina państwom członkowskim, że krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności mają przyczynić się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom lub ich znacznej części, które zostały wskazane w stosownych zaleceniach dla poszczególnych krajów, w tym w zakresie ich aspektów fiskalnych, oraz w stosownych przypadkach w zaleceniach wydanych na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011⁽¹⁹⁾, skierowanych do danego państwa członkowskiego, lub wyzwaniom wskazanym w innych stosownych dokumentach formalnie przyjętych przez Komisję w ramach europejskiego semestru; odnotowuje ocenę Komisji, zgodnie z którą wszystkie krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności odnoszą się przynajmniej do znacznego podzbioru wyzwań określonych w odpowiednich zaleceniach europejskiego semestru, lecz nie do wszystkich wyzwań;

67. dostrzega pozytywny wpływ koniecznych reform podatkowych w państwach członkowskich, które zostały uwzględnione w niektórych planach krajowych, ubolewając jednocześnie, że żadne z państw członkowskich, do których skierowano zalecenia krajowe (CSR) dotyczące agresywnego planowania podatkowego, unikania opodatkowania, uchylania się od opodatkowania i prania pieniędzy, nie odniosło się do tych wyzwań w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności;

68. wzywa Komisję do odpowiedniej oceny osiągnięcia wszystkich kamieni milowych i wartości docelowych, w tym związanych z zaleceniami dla poszczególnych krajów i zawartych w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności, na etapie wypłaty środków z Instrumentu oraz do proporcjonalnego zmniejszenia płatności na podstawie znaczenia kamieni milowych i wartości docelowych, jeżeli uzgodnione kamienie milowe i wartości docelowe nie są osiągnięte w zadowalającym stopniu, w tym w zależności od niecofania wcześniej osiągniętych kamieni milowych i wartości docelowych; wzywa ponadto Komisję, by w razie potrzeby skorzystała z przepisów rozporządzenia, które pozwalają jej odzyskać dotacje lub wezwać do wcześniejszej spłaty pożyczek w przypadku naruszenia przez państwa członkowskie zobowiązań wynikających z umów w sprawie finansowania;

69. zauważa, że zgodnie z oceną Komisji wszystkie państwa członkowskie otrzymały ocenę „A” w odniesieniu do prawie wszystkich kryteriów przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie RRF; przypomina, że zgodnie z oceną Komisji wszystkie państwa członkowskie otrzymały ocenę „B” w odniesieniu do kryteriów służących ocenie, czy szacowane całkowite koszty krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności są uzasadnione; wzywa Komisję do zapewnienia, aby koszty były wiarygodne i aby przeprowadzono odpowiednią analizę kosztów, w celu zwalczania nadużyć finansowych i korupcji; wzywa Komisję, aby przed zatwierdzeniem wniosków o płatność dokonywała dokładnej oceny, czy osiągnięto kamienie milowe i wartości docelowe w sposób zadowalający, oraz by upewniała się, że wcześniej osiągnięte kamienie milowe i wartości docelowe nie zostały cofnięte;

Przejrzystość, nadzór i mechanizmy kontroli

70. podkreśla znaczenie przejrzystości i należytego zarządzania proceduralnego w ramach procedur udzielania zamówień i praktyk w tym zakresie; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do zagwarantowania równego i sprawiedliwego charakteru procedur udzielania zamówień, a w szczególności dostępu do nich wszystkim podmiotom, w tym mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom;

71. wzywa państwa członkowskie do punktualnego rozpoczęcia procedur udzielania zamówień publicznych związanych z wdrażaniem środków, aby zagwarantować ich zakończenie zgodnie z harmonogramem kamieni milowych i wartości docelowych;

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

72. podkreśla, że stworzenie solidnego systemu monitorowania krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, który umożliwiłby znaczące zaangażowanie społeczeństwa, wymaga przede wszystkim przejrzystości; ponownie wyraża ubolewanie, że Rada odmówiła stworzenia, przy wsparciu Parlamentu i Komisji, platformy internetowej, na której podawano by do wiadomości beneficjentów końcowych; zauważa, że ze względu na charakter stosowanych instrumentów kontrola dotyczy przede wszystkim osiągania wyników i rezultatów, a w mniejszym stopniu weryfikacji kosztów; wskazuje, że takie podejście może uprościć proces wdrażania i przyczynić się do osiągnięcia pożądaných rezultatów; ostrzega, że bez należytego nadzoru podejście to może utrudnić wykrywanie nadużyć w wykorzystywaniu funduszy UE; nalega jednak, by Komisja zastosowała odpowiednie środki, aby zagwarantować wczesne wykrywanie nadużyć w wykorzystywaniu funduszy UE; wzywa Komisję, by rygorystycznie monitorowała wszelkie możliwe przypadki podwójnego finansowania i w razie ich potwierdzenia bezzwłocznie przystępowała do odzyskiwania środków;

73. wzywa Komisję do poinformowania władzy budżetowej o wykorzystywaniu systemów informatycznych stworzonych przez Komisję do przekazywania przez państwa członkowskie stosownych informacji na temat wdrażania krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności;

74. wzywa państwa członkowskie do gromadzenia i rejestrowania danych dotyczących ostatecznych odbiorców i beneficjentów unijnego finansowania w standardowym i interoperacyjnym formacie elektronicznym oraz korzystania z jednolitego narzędzia eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka udostępnionego przez Komisję; wzywa Komisję, by nalegała na stosowanie zintegrowanego i interoperacyjnego systemu monitorowania wraz z jednolitym narzędziem eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka (ARACHNE) w odniesieniu do wszystkich wydatków w ramach RRF oraz do zapewnienia interoperacyjności ARACHNE ze wszystkimi odpowiednimi zbiorami danych i oprogramowaniem, aby obciążenia administracyjne pozostały jak najmniej uciążliwe; ponadto ponownie podkreśla znaczenie cyfryzacji w całym obszarze sprawozdawczości, monitorowania i audytu;

75. przypomina, że państwa członkowskie powinny gromadzić i zapewniać dostęp do danych dotyczących beneficjentów rzeczywistych odbiorców funduszy i beneficjentów programu, oraz przypomina o znaczeniu zapewnienia przejrzystości w zakresie beneficjentów końcowych bez zwiększania obciążeń sprawozdawczych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do okresowego publikowania aktualnych danych o beneficjentach końcowych i o przekazywanych środkach, aby zwiększyć zaufanie publiczne i przejrzystość; apeluje do Komisji o ustanowienie zintegrowanego, interoperacyjnego i łatwego w stosowaniu systemu, który będzie zawierał informacje na temat wszystkich projektów współfinansowanych przez UE, beneficjentów i beneficjentów rzeczywistych, wykonawców i podwykonawców oraz w którym będzie można sumować wszystkie kwoty otrzymane przez tego samego beneficjenta lub beneficjenta rzeczywistego;

76. przypomina Komisji, że przy ocenie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności i wniosków o płatność może korzystać z pomocy ekspertów, i zachęca ją do pełnego wykorzystania tego przepisu w stosownych przypadkach, w szczególności jeżeli Komisja nie posiada wewnętrznych zdolności potrzebnych do dokładnego przeanalizowania planów lub realizacji kamieni milowych i osiągnięcia wartości docelowych; podaje w wątpliwość, czy Rada posiada zdolności wystarczające do właściwej analizy krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności i wniosków o płatność, i wzywa do zadbania o ich odpowiednią ocenę;

77. wzywa Komisję do dopilnowania, by ocena kamieni milowych i wartości docelowych osiągniętych przez państwa członkowskie w ramach ich krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności opierała się na kompleksowej i przejrzystej ocenie kamieni milowych i wartości docelowych we wszystkich ich wymiarach, a w szczególności ich jakości;

78. przypomina, że państwa członkowskie muszą ustanowić solidny system kontroli i audytu, aby zagwarantować ochronę interesów finansowych Unii oraz zapobiegać nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz zwalczać te zjawiska, jak również zapewnić przejrzystość, oraz że Komisja odpowiada za dopilnowanie, aby systemy te wdrożono i w pełni uruchomiono przed zatwierdzeniem pierwszych płatności; przypomina, że płatności mają być dokonywane dopiero po osiągnięciu kamieni milowych i wartości docelowych;

79. zauważa, że Komisja w dużym stopniu polega na państwach członkowskich, jeżeli chodzi o przeprowadzanie gruntownych audytów procesu wdrażania krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności; wzywa Komisję do zapewnienia skutecznego monitorowania, audytu i wyegzekwowania pełnego wdrożenia tych wymogów i do monitorowania zgodności z każdym z tych środków przez cały okres funkcjonowania RRF; wzywa Komisję do zapewnienia silnego mechanizmu regularnego audytu systemów kontroli państw członkowskich;

80. przypomina o ważnej roli Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Prokuratury Europejskiej, Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) i Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych oraz innych odpowiednich organów i agencji UE we wspieraniu państw członkowskich i Komisji w ochronie interesów finansowych Unii podczas wdrażania Next Generation EU, a także wzywa te instytucje i organy do pełnego korzystania ze swoich prerogatyw wynikających z rozporządzenia w sprawie RRF i innych odpowiednich przepisów, aby zapobiegać nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, wykrywać je, korygować i prowadzić dochodzenia w ich sprawie w trosce o ścisły nadzór nad wszystkimi wydatkami w ramach RRF; przypomina, że te organy i agencje UE powinny dysponować odpowiednimi zasobami umożliwiającymi im wykonywanie ich zadań; wzywa Komisję do współpracy z tymi instytucjami i organami oraz do zapewnienia odpowiednich zdolności kontrolnych i do dopilnowania, by państwa członkowskie udzielały im pełnego dostępu do wszystkich istotnych informacji, aby umożliwić tym instytucjom i organom korzystanie z prerogatyw;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

81. z zadowoleniem przyjmuje Forum na rzecz Egzekwowania Prawa w odniesieniu do Next Generation EU oraz operację „Sentinel”, które mają wesprzeć na zasadzie współpracy zapobieganie i przeciwdziałanie zjawiskom zagrażającym środkom z Next Generation EU oraz zidentyfikować słabe punkty w krajowych systemach przydziału środków;

82. ponownie podkreśla znaczenie prowadzenia przez Komisję stałego monitorowania wydatkowania środków, ich wdrażania oraz zarządzania danymi w ramach RRF, w tym ex post, aby wraz z państwami członkowskimi zapewnić pełną przejrzystość do celów analizowania wyników RRF oraz identyfikowania i eliminowania wszelkich niedociągnięć w tym względzie;

83. przypomina, że w ramach procedury udzielania Komisji absolutorium, zgodnie z art. 319 TFUE, RRF podlega sprawozdawczości w ramach zintegrowanej sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości w zakresie rozliczalności, o której mowa w art. 247 rozporządzenia finansowego, a w szczególności oddzielnie w ramach sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania;

Zarządzanie, przejrzystość i widoczność wdrażania RRF

84. potwierdza rolę Parlamentu w sprawowaniu kontroli nad wdrażaniem RRF, w szczególności za pośrednictwem pięciu debat plenarnych przeprowadzonych w 2021 r., dwóch przyjętych rezolucji, czterech dialogów na temat odbudowy i zwiększania odporności przeprowadzonych z Komisją w 2021 r., 20 posiedzeń specjalnej grupy roboczej ds. kontroli RRF, pytań parlamentarnych oraz regularnego przepływu informacji i wniosków o udzielenie informacji ad hoc ze strony Komisji; przypomina, że art. 25 rozporządzenia w sprawie RRF zobowiązuje Komisję do przekazywania odpowiednich dokumentów i informacji jednocześnie i na równych zasadach zarówno Parlamentowi, jak i Radzie; odnotowuje powolny start właściwego przepływu dokumentów oraz trudności, jakie napotkał Parlament, przy staraniu się o dostęp do informacji otrzymywanych przez Komisję i przekazywanych przez państwa członkowskie; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że od tamtej pory wprowadzono lepsze procedury komunikacji, i wzywa do utrzymania jakości tego przepływu informacji;

85. zachęca Komisję do prowadzenia dialogów na temat odbudowy i zwiększania odporności w sposób otwarty, przejrzysty i konstruktywny oraz do przestrzegania przepisów art. 26 ust. 1 rozporządzenia w sprawie RRF dotyczących regularnych kontaktów z Parlamentem; przypomina, że współpraca międzyinstytucjonalna ustanowiona w ramach RRF powinna stać się normą minimalną obecną we wszystkich programach finansowania;

86. zwraca się do parlamentów narodowych i odpowiednich zainteresowanych stron, aby zgodnie z krajowymi ramami prawnymi wzięły przykład z Parlamentu i nadzorowały wdrażanie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności w sposób otwarty, przejrzysty i demokratyczny;

87. wyraża ubolewanie, że we wszystkich państwach członkowskich nie zaangażowano w wystarczającym stopniu władz lokalnych i regionalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partnerów społecznych, środowisk akademickich ani innych odnośnych zainteresowanych stron zgodnie z krajowymi ramami prawnymi w kształtowanie i wdrażanie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, oraz wzywa do włączenia ich w jak największym zakresie zgodnym z ustawodawstwem krajowym we wdrażanie tych planów na jasnych i przejrzystych zasadach;

88. przypomina, że władze lokalne i regionalne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, partnerzy społeczni i inne istotne zainteresowane strony odgrywają wiodącą rolę we wdrażaniu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności na szczeblu lokalnym, oraz przypomina Komisji i państwom członkowskim, że odpowiednie zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partnerów społecznych i innych istotnych zainteresowanych stron we wdrażanie i monitorowanie planów i koordynacja ich działań w tym zakresie ma decydujące znaczenie w kontekście skutecznej odbudowy w Unii i jest kluczowe dla skuteczności wdrażania krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności na szczeblu lokalnym oraz dla większej odpowiedzialności tych władz za to wdrażanie; zachęca Komisję do zbadania sposobów nawiązania dialogu z przedstawicielami odpowiednich zainteresowanych stron związanych z RRF na szczeblu UE;

89. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia czytelnego podziału zadań i odpowiednich systemów zarządzania środkami z RRF, tak by uwzględnić konkretne potrzeby obywateli na szczeblu regionalnym i lokalnym, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad niedyskryminacji i równego traktowania; przypomina, że wdrażanie środków w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności musi odbywać się z poszanowaniem wszystkich odpowiednich przepisów zgodnie z krajowymi ramami prawnymi;

90. oczekuje, że przygotowane przez Komisję sprawozdanie z przeglądu wdrażania RRF będzie zawierało obszerne dane i analizę wkładu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności w realizację Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym wpływu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności w aspekcie płci oraz ich faktycznego wkładu w zapewnienie równości płci, a także we wspieranie MŚP i w strategiczną autonomię;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

91. wzywa Komisję do dokonania oceny, czy na etapie wdrażania RRF uda się osiągnąć zgodnie z planem określone przepisy wartości docelowe w zakresie wydatków wynoszące 37 % wydatków związanych z ochroną środowiska i 20 % wydatków związanych z transformacją cyfrową, oraz w stosownych przypadkach wzywa państwa członkowskie do podjęcia, w razie potrzeby przy wsparciu Komisji, działań uznanych za niezbędne do osiągnięcia tych wartości docelowych, jeżeli państwa członkowskie przewidują, że cele te mogą nie zostać osiągnięte;

92. oczekuje, że sprawozdanie z przeglądu wdrażania RRF przygotowane przez Komisję dostarczy informacji na temat wąskich gardeł, które w stosownych przypadkach uniemożliwiają właściwe wdrożenie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności;

93. z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie w grudniu 2021 r. tablicy wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności, która umożliwi każdemu obywatelowi monitorowanie wdrażania RRF; zauważa, że zgodnie z aktem delegowanym w sprawie wspólnych wskaźników państwa członkowskie muszą składać sprawozdania dotyczące szeregu wskaźników, w tym wskaźników związanych z wdrażaniem Europejskiego filara praw socjalnych i dotyczących wspieranych MŚP; zachęca Komisję do ulepszenia tablicy wyników i zwiększenia jej możliwości, aby zapewnić wysoki stopień widoczności i rozliczalności w odniesieniu do RRF; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że tablica wyników zawiera dane z podziałem na płeć, jeżeli chodzi o wskaźniki wyrażone liczbą osób;

94. wzywa Komisję do wyegzekwowania od państw członkowskich dostarczenia danych niezbędnych do sporządzania sprawozdań z postępów w zakresie sześciu filarów rozporządzenia w sprawie RRF, dzięki czemu każdy obywatel będzie mógł monitorować wdrażanie RRF; ubolewa jednak nad tym, że państwa członkowskie dotychczas niechętnie udostępniały bardziej szczegółowe dane na potrzeby wprowadzenia ich do tablicy wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności; stwierdza, że dzięki bardziej szczegółowym danym obywatele mogliby skuteczniej rozliczać swoje rządy;

95. zaznacza, że jednym z celów rozporządzenia w sprawie RRF jest przyczynienie się do osiągnięcia celów społecznych, a także podkreśla znaczenie wypracowania odpowiednich metod przedstawiania postępów we wdrażaniu RRF i tego, w jaki sposób przyczynia się to do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych; wyraża zaniepokojenie, że akt delegowany dotyczący wydatków socjalnych i tablicy wyników w zakresie zwiększania odporności nie wystarczy do monitorowania wymiaru socjalnego RRF i ujętego w nim aspektu płci oraz jego wpływu w tym zakresie ani do raportowania postępów; wzywa Komisję do dokładniejszego uwzględnienia monitoringu wdrażania 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych za pomocą uzupełniających wskaźników społecznych i dotyczących aspektu płci włączonych do analizy tematycznej tablicy wyników;

96. wzywa Komisję do przedstawienia wskaźników uzupełniających zawartych w analizie tematycznej tablicy wyników w celu śledzenia wyników państw członkowskich w zakresie różnorodności biologicznej oraz spójności i konkurencyjności;

97. przypomina, że zgodnie z rozporządzeniem w sprawie RRF Komisja musi prowadzić działania informacyjne i komunikacyjne związane z Instrumentem; zachęca Komisję, by za pośrednictwem swoich przedstawicielstw w państwach członkowskich i we współpracy z Biurami Kontaktowymi Parlamentu Europejskiego w państwach członkowskich organizowała w państwach członkowskich wydarzenia poświęcone zachęcaniu do korzystania z tablicy wyników i przedstawianiu różnych analiz przeprowadzonych przez Komisję, w tym dotyczących sześciu filarów; zachęca Komisję do opublikowania szczegółowej analizy pozytywnych skutków RRF obejmującej wskazanie dobrych praktyk we wdrażaniu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności oraz zaleceń dotyczących pokonywania trudności we wdrażaniu tych planów i bardziej efektywnego wykorzystywania środków;

98. zwraca uwagę, że krajowe administracje publiczne stoją przed poważnym wyzwaniem, jakim jest wykorzystanie wszystkich środków z RRF w tak krótkim czasie; wzywa Komisję do aktywnego wspierania państw członkowskich w wykorzystaniu tych środków, tak aby w całej Unii wypłaty środków z RRF przebiegały sprawnie;

99. podtrzymuje swoje zobowiązanie i zamierza w pełni wykorzystać szereg możliwości przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie RRF do celów oceny RRF, nadzoru nad nim i informowania o nim, w tym w formie wydarzeń i działań organizowanych na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym;

100. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich polegającą na przygotowaniu zasad dobrych praktyk w zakresie zarządzania przejrzystością w korzystaniu ze środków na odbudowę;

101. zauważa, że w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności państwa członkowskie informują o swoich strategiach komunikacyjnych; wyraża jednak ubolewanie, że bez określenia jednoznacznych standardów takie kampanie komunikacyjne będą przypuszczalnie bardzo zróżnicowane, co ograniczy widoczność RRF i ogólnie finansowania UE; z zadowoleniem przyjmuje, że większość państw członkowskich zastosowała się do zaleceń Komisji i opracowała specjalne strony internetowe, na których publikowane są informacje dotyczące RRF, ale ubolewa nad faktem, że istnieją znaczne różnice w szczegółach informacji udostępnianych na tych stronach;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

102. wzywa do dalszej harmonizacji dostępnych dla obywateli informacji na temat krajowego wdrażania i krajowych strategii komunikacyjnych związanych z RRF w trosce o zwiększenie przejrzystości i rozliczalności, a tym samym wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za wdrażanie; zachęca Komisję do zalecenia stosowania zharmonizowanego podejścia i standardu przedstawiania informacji na temat wdrażania RRF na szczeblu krajowym i regionalnym oraz do zwrócenia się do państw członkowskich o przestrzeganie tego standardu lub wyjaśnienie powodów odejścia od niego;

Doświadczenia zdobyte dotychczas w związku z RRF

103. ponownie podkreśla, jak ważne jest pomyślne wdrożenie RRF przez państwa członkowskie, aby zapewnić długoterminowe skutki dla gospodarki i społeczeństwa UE; podkreśla, że przegląd ram zarządzania gospodarczego UE będzie okazją do wyciągnięcia wniosków z sukcesów, ale także z niedociągnięć RRF; wzywa Komisję do zbadania i przedstawienia różnych scenariuszy, w jaki sposób wnioski wyciągnięte z procesu opracowywania i wdrażania RRF mogłyby posłużyć za podstawę do przeglądu unijnych ram zarządzania makroekonomicznego, w szczególności pod względem osiągnięcia większej przejrzystości, demokratycznego podejścia, zaangażowania, koordynacji i nadzoru;

104. podkreśla, że RRF ukazał znaczenie zdecydowanego zaangażowania Parlamentu Europejskiego wraz z Radą w ustalanie wspólnych priorytetów UE, reagowanie na nowe wyzwania i opracowywanie podstawowych wytycznych politycznych i mechanizmów zarządzania, a także w nadzór nad jego wdrażaniem w trosce o silne poczucie odpowiedzialności unijnej; ponownie stwierdza, że Parlament powinien odgrywać równie istotną rolę jak Rada w kwestii nadzoru nad wdrażaniem Instrumentu, i wzywa Komisję do zagwarantowania równego traktowania obu instytucji w ramach przyszłych inicjatyw UE; podkreśla znaczenie aktów delegowanych dla zwiększenia demokratycznej rozliczalności i legitymacji tego procesu;

105. z zadowoleniem zauważa, że wsparcie UE dla reform i inwestycji w formie pakietów łączących wsparcie z zachętami odegrało zasadniczą rolę we wzmacnianiu krajowej odpowiedzialności za RRF i europejski semestr w oparciu o wspólne priorytety UE; podkreśla ponadto, że konstruktywny dialog społeczny i terytorialny przy istotnym zaangażowaniu władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego zgodnie z krajowymi ramami prawnymi ma zasadnicze znaczenie dla krajowej odpowiedzialności, pomyślnego wdrożenia i demokratycznej rozliczalności oraz że te dialogi powinny zostać wzmocnione i być stosowane z większą starannością, a także że mogłyby posłużyć za wzór dla przyszłych inicjatyw i mechanizmów w UE i jej państwach członkowskich;

106. uznaje, na podstawie dobrego przykładu, jakim jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności jako część Next Generation EU, dużą wartość dodaną wspólnej, nowoczesnej i skutecznej reakcji UE, która może zostać szybko uruchomiona, by sprostać kryzysom i nowym wyzwaniom;

107. wzywa Komisję do uwzględnienia w pełni opinii Parlamentu w nadchodzącym sprawozdaniu z przeglądu wdrażania RRF, które Komisja przedstawi Parlamentowi i Radzie do 31 lipca 2022 r.; wzywa Komisję, aby przy sporządzaniu tego sprawozdania uwzględniła również wkład wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron;

o

o o

108. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, Europejskiemu Komitetowi Regionów oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
